

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epitome Tribvnalis Sacramentalis Reverendissimi Patris Petri Marchantii

Zurmöllen, Heinrich

Neuhusii, 1677

Titvlvs V. De Iudicibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9734

TITVLVS QVINTVS.

De Iudicibus.

Articulus Primus.

De Qualitatibus Iudicium.

Iudex proprie dicitur cui ex officio competit, quæ sunt juris & justitiæ auctoritative declarare, causis & litibus legum declaratione finem imponere: omnem injuriam contra fas & justitiam, tam à Republica quam à civibus & subditis, potestate ac justitiæ mediis propulsare: cujus dignitas in hoc elucet: quod non tantum Regis sed & locum Dei teneat, & velut Deus, hominibus justitiam administret. In quo quatuor potissimum requiruntur qualitates.

1. Scientia sapientiæque; experientiæ conjuncta, ut norit jus divinum naturale & civile proportionaliter ad causas, quæ in suo tribunali proponi solent, quomodo enim discernet de rei veritate vel juris equitate qui jus ignorat.

2. Requiritur rectitudo animi in alteram partem inflexibilis, quæ qualitas colligitur

ex illo *Deut. 16. Iudices & Magistros constitues in omnibus portis tuis, &c. ut judicent populum justo iudicio, nec in alteram partem declinent.*

3. Requiritur in Iudice fortitudo & Iustitiæ zelus ut patet *Eccles. 7. Noli quærere fieri iudex, nisi valeas virtute irrumperere iniquitates, ne forte extimescas vultum potentis & ponas scandalum in equitate tua.*

4. Requiritur Pietas & charitas ad proximum: ut nimirum causas habentes suscipiant & audiant, omnibus æquanimis sint, eorum lites promoveri oportune provideant, erga Viduas, Orphanos, pupillos & miseris personas se patres ostendant.

Articulus Secundus.

De Obligationibus Iudicum.

1. **O**bligantur ad causarum ac litium diligentem investigationem. 2. Ut in causis dijudicandis, nec amore nec odio, nec timore aut cupiditate moveantur, sed ab omni passione liberi solam iustitiæ veræ rectitudinem in Deo respiciant. 3. Ut sine ullo respectu humano tam in disquisitione quam

quam in iudicio, & ejus executione procedant. 4. Si Judex se insufficientem sentiat, quod adhibeat justos & doctos assessores, supplere enim tenetur quod sibi in hac re deesse sentit. 5. Quod Judex non teneatur ad formalitates, modos vel apices juris, & ad accessoria quævis civili jure introducta, in casibus in quibus animadverteret ex eorum observantia justitiam & veritatem periclitari. V. G. videt à procuratoribus, advocatis, vel partibus quæri inutiles citationes, dilationes, exceptiones, & alias formalitates sive cæremonias, ad dolos, fraudes & Machinationes injustas causæ inferendas, potest & debet illa negare, & sola substantia juris servata causam decidere. 6. Obligantur ne in Criminalibus, quem certo novit innocentem, per allegata falsa probatum noxium condemnet, ut patet Exod. 23. in fontem & justum non occides. 7. Non licet Judici in Civilibus ferre sententiam contra aliquem, à cujus parte certo & indubitate novit stare justitiam, etsi allegata & probata à parte contraria, contrarium evincant, quia iudicium injustum

ex

ex natura sua, nulla lege justificari potest.
 8. Ubi post ventilatam debite secundum
 jura causam, certa justitia deprehenditur,
 non licet Judicibus declinare, ad opinio-
 nes probabiles initio causæ propositas,
 quia succedente certitudine rei, absorbetur
 & tollitur sola probabilitas.

Articulus Tertius.

De Peccatis Iudicum.

1. **P**eccat Judex mortaliter & tenetur ad
 restitutionem totius damni parti læsæ,
 si falsam & injustam sententiam pronun-
 ciet aut pronunciari permittat.

2. Peccat mortaliter & tenetur ad restitu-
 tionem damni, si ex ignorantia crassa pro-
 ferat sententiam injustam, quia cum sciat
 aut scire debuerit se ignorantem, non de-
 buit nec potuit licite se judiciis intro-
 mittere.

3. Peccat mortaliter & tenetur ad restitu-
 tionem cum injustam sententiam protulit,
 ex eo quod discussionem aut examen debi-
 tum causæ neglexit, sive fuerit negligentia
 studii, sive inquisitionis & informationis
 debitæ

debitæ adhibendæ, sive dilationis nimix, ob quam testibus mortuis probationes vel defensiones, veræ justitiæ partibus defuerunt, sive nimix præcipationis ob quam causæ plena discussio facta non est, sive ex aliis similibus causis.

4. Si permittat se Judex corrumpi prece, vel pretio, Muneribus, obsequiis, aut aliis quibuscunque; ex quibus sequitur injusta sententia, in hoc casu & peccati mortalis reus est, & ad restitutionem illorum quæ accepit & ad damni compensationem obligatur.

5. Peccant mortaliter cum nimirum etsi possit & debeat, sententiam tamen dare non vult, aut non nisi interlocutoriam, aut injuste ad aliud Tribunal transfert, & quando in re clarissime justa ad compositionem cogit, sub prætextu alicujus dubii eventus, qui revera non subest sed tantum imaginarius est.

6. Peccat, si in Criminalibus aut Civilibus examinet ea, de quibus quis directe vel indirecte non est accusatus, vel alias juridice suspectus.

7. PEC-

7. Peccat si testes scienter suspectos adhibeat, vel eorum quos adhibet qualitates non satis attendat.

8. Peccat si præter exigentiam causæ torturas & tormenta adhibeat.

9. Peccat si ultra modum sententiæ rigorem augeat, & demum omnis defectus iudicis, Reipublicæ vel Reo aliquod notabile damnum, sive formaliter, sive in causa vel consequentia afferens, est peccatum mortale & pro ratione damni tenetur Iudex ad restitutionem.

TITVLVS SEXTVS.

De Denuntiatoribus.

Articulus Primus.

Quid & quotuplex sit Denuntiatio.

Denuntiator dicitur qui alterius crimen defert apud superiorem vel iudicem sive ut Reus emendetur, sive ut ad exemplum aliorum puniatur vel remedium malo adhibeatur. Unde quadruplex assignatur denuntiatio.

I. Di-